

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	26.02.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 16.02.2016, 5

Silma looduskaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 11.02.2016 nr 19

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Silma looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Silma looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) rahvusvahelise tähtsusega veelindude rändepeatus-, pesitsus- ja sulgimispaiku, looduslikke ja poollooduslikke kooslusi, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on veealused liivamadald (1110)³, liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (1150*), laiad madalad lahed (1160), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ja laiud (1620), rannaniidud (1630*), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), liigirikad niidud lubjavaesel mullal (6270*), lood (6280*), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembede kõrgrohustud (6430), puisniidud (6530*), allikad ja allikasood (7160), lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (7210*), liigirikad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), puiskarjamaad (9070) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);
- 3) liikide elupaiku, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas. Need liigid on emaputk (*Angelica palustris*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), soohilakas (*Liparis loeselii*), kõre (*Bufo calamita*) ja hink (*Cobitis taenia*);
- 4) liike, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas. Need liigid on väike-laukhani (*Anser erythropus*), hüüp (*Botaurus stellaris*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), mustviies (*Chlidonias niger*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), soo-loorkull (*Circus pygargus*), rukkirääk (*Crex crex*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), musträhn (*Dryocopus martius*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), tutkas (*Philomachus pugnax*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), väikehuik (*Porzana parva*), täpikhuik (*Porzana porzana*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), jõgitiiir (*Sterna hirundo*), randtiiir (*Sterna paradisea*), võõtpõõsalind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix*) ja läbirändavad linnud;
- 5) liiki, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab IV lisas. See liik on põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*);
- 6) muid ohustatud ja haruldasi kaitsealuseid liike. Need liigid on mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), väikekajakas (*Larus minutus*), hänilane (*Motacilla flava*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*), rooruik (*Rallus aquaticus*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), klibutarn (*Carex glareosa*), põhjatarn (*Carex mackenziei*), lääne-mõõkrohi (*Cladium mariscus*), kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), harilik muguljuur (*Herminium monorchis*), hall käpp (*Orchis militaris*), karvane lippernes (*Oxytropis pilosa*) ja rand-soodahein (*Suaeda maritima*).

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele seitsmeks sihtkaitsevööndiks ja seitsmeks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

(4) Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni artikli 2 lõike 1 kohaselt on kaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Lääne maakonnas Noarootsi vallas Hara külas / Hargas, Kudani külas / Gutanäsis, Pürksi külas / Birkases, Saare külas / Lyckholmis, Sutlepa külas / Sutlepis, Tahu külas / Skåtanäsis ja Österby külas,

Lääne-Nigula vallas Kärbla, Linnamäe, Salajõe, Saunja ja Vedra külas ning Ridala vallas Herjava ja Uuemõisa külas ning Uuemõisa alevikus.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas 1⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiri kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud § 11 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis.

(2) Telkimine ja lõkke tegemine on lubatud kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Lisaks on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud lõkke tegemine koosluste hooldustööde käigus. Õuemaal on rahvaürituste korraldamine, telkimine ja lõkke tegemine lubatud omaniku loal.

(3) Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine teedel ning jalgrattaga sõitmine on lubatud ka radadel. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, metsa- ja põllumajandustöödel, tehnovõrgurajatiste hooldustöödel, sealhulgas sihtkaitsevööndis üksnes rajatiste trassidel, ning õuemaal.

(4) Kaitseala veealal on lubatud sõita mootoriga ja elektrimootoriga ujuvvahendiga. Muu mootoriga ujuvvahendiga on lubatud sõita 1. novembrist 31. märtsini, aasta läbi Haapsalu lahe piiranguvööndis, järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

(5) Kaitsealal on lubatud jahipidamine 1. septembrist 28. (29.) veebruarini, välja arvatud linnujaht, mis on aasta läbi keelatud. Erandina on lubatud 20. augustist 30. novembrini linnujaht Haapsalu lahe piiranguvööndis ja 1. märtsist 31. augustini väikekiskjate arvukuse reguleerimine kaitseala valitseja nõusolekul. Jahipidamisviisidest on ajujaht lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(6) Kaitsealal on lubatud kalapüük 1. juulist 28. (29.) veebruarini ja teadus- või seire-eesmärgil kaitseala valitseja nõusolekul aasta läbi, arvestades § 11 lõigetes 2 ja 3 sätestatud liikumispiiranguid kaitsealal ja kalapüüki reguleerivates õigusaktides sätestatud, välja arvatud Haapsalu lahe piiranguvööndis, kus kalapüük on lubatud kalapüügiseaduse alusel.

§ 6. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud mootorsõidukiga sõitmine jääl, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul rajatud jäärajal ja teostataval teadustegevusel ning Haapsalu lahe piiranguvööndis.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteate kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisaõota.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on seitse sihtkaitsevööndit:

- 1) Hundinuia;
- 2) Kapa;
- 3) Pürksi;
- 4) Tagalahe-Sutlepa;
- 5) Tahu;
- 6) Vanametsa;
- 7) Vööla-Kudani.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Hundinuia, Pürksi ja Vanametsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine loodusliku protsessina.

(2) Tagalahe-Sutlepa ja Vööla-Kudani sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on vee-, ranna-, niidu-, soo- ja metsakoosluste säilitamine või taastamine, looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

(3) Kapa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsa-, niidu- ja sookoosluste säilitamine või taastamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

(4) Tahu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on niidukoosluste säilitamine ja kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ning poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;
- 2) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 3) maaparandussüsteemide eesvoolude hooldustööd 1. augustist 1. märtsini;
- 4) Kapa, Tagalahe-Sutlepa ja Vööla-Kudani sihtkaitsevööndis koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures metsakoosluste kujundamisel on kaitseala valitsejal õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse kohta;
- 5) pilliroo ja adru varumine;
- 6) teaduslikult põhjendatud tööd Vööla mere veerežiimi looduslikkuse tagamiseks.

(2) Kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud selleks ettevalmistatud kohas, mille kaitseala valitseja on tähistanud. Ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul.

§ 11. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud, kooskõlas käesoleva määrusega sätestatud erisustega:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul teede, sildade ja tehnovõrgurajatiste rajamine kinnistu tarbeks ja tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks, mida võib vajaduse korral püstitada ka ehituskeeluvööndis.

(2) Inimeste viibimine on keelatud Tahu sihtkaitsevööndis ja Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndi laidudel 1. aprillist 31. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, koosluste hooldamistöödel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

(3) Inimeste viibimine on kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevööndi veealal 1. aprillist 31. oktoobrini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, koosluste hooldamistöödel, vooluveekogudel ja kaitseala valitseja poolt tähistatud punktist Kirimäe poolsaarel ujuvvahendita 100 meetri raadiuses.

§ 12. Vajalik tegevus

Sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik heina ja roo niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine ja kujundamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 13. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on seitse piiranguvööndit:

- 1) Haapsalu lahe;
- 2) Kudani;
- 3) Räägu;
- 4) Saare;
- 5) Salajõe;
- 6) Saunja;
- 7) Sutlepa.

§ 14. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme säilitamine, elustiku mitmekesisuse, elupaigatüüpide ja kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

§ 15. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesolevas määruses sätestatud erisusi;
- 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas, mida kaitseala valitseja ei ole asjakohaselt tähistanud, on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine, kusjuures uute hoonete püstitamine on lubatud vaid olemasoleval hoonestusalal ja algsetel taluüekohtadel ning kaitseala tarbeks on lubatud ehitisi püstitada ka ehituskeeluvööndis;
- 2) telkimine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas;
- 3) pilliroo varumine külmumata pinnasel.

(3) Piiranguvööndi metsa majandamisel tuleb:

- 1) säilitada koosluse looduslik tasakaal, liikide ja vanuse mitmekesisus, sealhulgas surnud puud;
- 2) kujundada häilud ebakorrapärase kujuga.

§ 16. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) veekogude veetaseme, kalda- ja rannajoone muutmine;
- 3) maavara kaevandamine;
- 4) puhtpuistuste kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 5) uuendusraie, välja arvatud turberaie, ning hall-lepikutes lageraie kuni 1 ha suuruse langina;
- 6) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab;
- 7) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, välja arvatud põllu- ja õuemaal.

§ 17. Vajalik tegevus

Piiranguvõõndis poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik heina ja roo niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine ja kujundamine.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 18. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 19. Määruste muutmine

(1) Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2006. a määruses nr 59 „Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõike 1 punktid 14, 24, 25, 26 ja 27 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) määruse lisas esitatud Kapa, Saare, Salajõe, Saunja ja Tahu kaardid tunnistatakse kehtetuks;
- 3) määruse lisas esitatud Väinamere hoiuala kaart „Väinamere 2” asendatakse käesoleva määruse lisas 2 esitatud kaardiga (lisatud).

(2) Vabariigi Valitsuse 25. septembri 1998. a määruse nr 215 „Silma looduskaitseala ning Lihula ja Tilga maastikukaitsealade kaitse alla võtmine, kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine” punkti 2 alapunktid 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks.

§ 20. Menetluse läbiviimine

Silma looduskaitseala kaitse-eeskirja kehtestamise menetlus viidi läbi keskkonnaministri 9. juuli 2010. a käskkirjaga nr 981 algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas⁵.

§ 21. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50). Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 25. septembri 1998. a määrusega nr 215 „Silma looduskaitseala ning Lihula ja Tilga maastikukaitsealade kaitse alla võtmine, kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine”. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktist 66 hõlmab kaitseala osa Väinamere linnualast ning tulenevalt eelnimetatud korralduse lisa 1 punkti 2 alapunktist 517 hõlmab kaitseala osa Väinamere loodusalast, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja võõndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

TaaviRõivas
Peaminister

MarkoPomerants
Keskkonnaminister

Heiki Loot
Riigisekretär

[Lisa 1](#) Silma looduskaitseala

[Lisa 2](#) Väinamere leht 2